

JAARVERSLAG 2022

streekmuseum

KRIMPENERWAARD

IJsseldijk 312
2922 BM Krimpen a/d IJssel
0180-514866

info@streekmuseumkrimpenerwaard.nl

Bekijk voor meer informatie de website:
www.streekmuseumkrimpenerwaard.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Inleiding	3
2. Doelstellingen	3
3. Het bestuur	3
4. Personeel	3
5. Vrijwilligers	3
6. Bezoekers	4
7. Activiteiten in het museum	4
8. Educatie	9
9. Collectie	12
10. Samenwerkingsverbanden	13
11. Huisvesting en afspraken	13
12. Samenvatting en toekomst	14

Voorwoord

Het bestuur van Streekmuseum Krimpenerwaard biedt hierbij het jaarverslag 2022 aan. De eerste maanden van het jaar stonden nog in het teken van de coronapandemie. In de loop van het jaar kwam het museumleven gelukkig weer goed op gang.

Naast het mogelijk maken van de reguliere museumbezoeken en activiteiten, zijn er in 2022 drie tentoonstellingen georganiseerd. En alle drie met veel succes. Met de name de tentoonstelling Istoristori Maluku was bijzonder: door de mooie samenwerking met de Molukse gemeenschap en de waardering die we mochten ontvangen door het winnen van de Erfgoedparel 2022, een prijs verleend vanuit de Provincie Zuid-Holland en het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

Daarnaast werd 2022 gekenmerkt door de noodzaak om onze beide depots te verhuizen. Na een intensieve zoektocht samen met de gemeente, is het gelukt een nieuwe locatie te vinden aan de Schaardijk waar na de zomer het nieuwe depot in gebruik is genomen. In principe een tijdelijke locatie en met de afspraak met de gemeente om de komende jaren een aanzienlijk deel van onze collectie af te stoten.

Ook zagen we in 2022 een stevig verloop in de vrijwilligersgroep. Vergrijzing en corona hebben geleid tot het vertrek van een aantal vrijwilligers, gelukkig konden we ook een aantal nieuwe vrijwilligers begroeten. De komende jaren zal het zorgen voor voldoende vrijwilligers een belangrijk taak voor bestuur en directie zijn. De vrijwilligers vormen naast de collectie tenslotte het kapitaal van ons museum.

Financieel gezien was 2022 een onzeker jaar. Het effect van corona, het weer opstarten van activiteiten en de verhuizing van het depot maakte 2022 tot een niet gemiddeld jaar maar gelukkig hebben we het jaar licht positief kunnen afsluiten.

Het bestuur hoopt van harte dat we de in 2022 ingezette lijn komend jaat kunnen doortrekken zodat het museum weer op volle kracht kan werken aan zijn missie: Het Streekmuseum voor de Krimpenerwaard een toegankelijke ontmoetingsplaats te laten zijn voor instellingen en personen die zich in de breedste zin bezighouden met het culturele erfgoed van de Krimpenerwaard.

A.J. de Leeuw, voorzitter

1. Inleiding

Een aantal burgers, met een voorliefde voor de historie van Krimpen aan den IJssel, richtte op 18 augustus 1953 de Stichting Oudheidkamer Krimpen aan den IJssel op. Het doel was een oudheidkamer op te richten waar het eigene van de streek aan bod kwam. In het begin werden er voornamelijk objecten verzameld die een relatie hadden met de Gemeente Krimpen aan den IJssel. Inmiddels zijn we bijna zeventig jaar verder en zijn er diverse stappen gezet zodat we nu een professioneel museum zijn met aandacht voor het publiek, de collectie en de streek... het Streekmuseum Krimpenerwaard.

2. Doelstellingen

Het Streekmuseum Krimpenerwaard heeft zijn doelstellingen statutair vastgelegd. Het Streekmuseum Krimpenerwaard stelt zich ten doel het weergeven en behouden van het streekeigene van de Krimpenerwaard. Het tracht dit doel te bereiken door:

- a. het in stand houden van een museum;
- b. het houden van tentoonstellingen;
- c. het verzorgen van publicaties in de ruimste zin;
- d. het bieden van een educatief programma aan diverse doelgroepen.

3. Het bestuur

Het bestuur van het Streekmuseum Krimpenerwaard is onbezoldigd.

Op 31 december 2022 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

- Voorzitter: Dhr. A. de Leeuw
- Secretaris: Dhr. H. Neven
- Penningmeester: Dhr. J. Fraanje
- Leden: Mevr. A.A. Aeyelts Averink – Winsemius, Mevr. A.D. Pottuit - Latenstein van Voorst

Het bestuur onderschrijft de Governance Code Cultuur.

4. Personeel

Op 31 december 2022 waren de volgende personen (2.45 FTE) werkzaam:

- Directeur/conservator: Mevr. H. van den Berg
- Medewerker Marketing & Communicatie/Educatie: Mevr. M. Moria
- Medewerker Interne Zaken: Mevr. R. Kruit
- Medewerker Collectie: Mevr. N. Wijnen
- Museumassistent: Mevr. V. Balder

De financiële administratie en boekhouding werden verzorgd door een extern bureau.

5. Vrijwilligers

De vrijwilligers zijn de draaiende motor van het Streekmuseum Krimpenerwaard; zonder hen zou het museum niet kunnen voortbestaan. Op basis van interesse en bekwaamheid vervullen de vrijwilligers

diverse rollen binnen verschillende vakgebieden, bijvoorbeeld gastheer/-vrouw, rondleider, collectiebeheer, tuinonderhoud, educatie.

In 2022 heeft een aantal vrijwilligers afscheid genomen, maar zijn er gelukkig ook weer nieuwe vrijwilligers bijgekomen. De voornaamste reden voor vrijwilligers om te stoppen met hun werkzaamheden is de hoge leeftijd. Veel vrijwilligers zijn in de zeventig, waardoor de verwachting is dat het aantal vrijwilligers de komende jaren verder zal afnemen. Landelijk is de trend dat het moeilijk is om nieuwe vrijwilligers te werven, onder andere vanwege de stijgende pensioenleeftijd. Het Streekmuseum Krimpenerwaard is echter blij dat de aanwas van nieuwe vrijwilligers in 2022 heeft doorgezet, waardoor de afname van vrijwilligers slechts klein is. Op 31 december 2022 waren er zo'n 55 vrijwilligers actief voor het museum.

Om de vrijwilligers te coördineren en te ondersteunen is er een vrijwilligerscoördinator, die de vrijwilligers een kaartje stuurt als ze jarig zijn en contact onderhoudt als er bijvoorbeeld sprake is van ziekte. In september vond de jaarlijkse vrijwilligersdag plaats en op 15 december een kerstactiviteit. Ook gaven we namens de gemeente Krimpen aan den IJssel het Krimpens Compliment en gaven we ook vanuit het museum een Kerstpakket.

6. Bezoekers

Het voorgaande jaar 2021 werd afgesloten met minder bezoekers en activiteiten dan verwacht vanwege corona. Ook het jaar 2022 begon met een korte lockdown, die startte in december 2021. De gevolgen van corona zijn nog steeds merkbaar voor het museum. Sinds die laatste lockdown van januari 2022 is het museum weer volop open geweest; de vaste openingstijden zijn dinsdag t/m zaterdag van 14.00 t/m 17.00 uur, in totaal 15 uur per week. Op meerdere momenten in het jaar zijn daarnaast verruimde openingstijden toegepast vanwege evenementen en is er op afspraak groepsbezoek ontvangen buiten openingstijden. In totaal mocht het Streekmuseum Krimpenerwaard in 2022 5.378 bezoekers verwelkomen en is er weer een stijgende lijn zichtbaar. Daarmee is het doel van minimaal 5.000 bezoekers behaald.

Om zichtbaarheid te vergroten onder (potentiële) bezoekers communiceert het museum middels verschillende kanalen. Het museum heeft een permanente folder die onder andere wordt verspreid via de Stichting Promotie Krimpenerwaard. Deze folder ligt permanent op een groot aantal locaties in de Krimpenerwaard en wordt aangevuld wanneer de voorraad bijna op is.

Voor tentoonstellingen worden speciale affiches gedrukt die worden verspreid in openbare gebouwen in Krimpen a/d IJssel en de Krimpenerwaard. Voor alle activiteiten van het Streekmuseum worden persberichten gestuurd naar lokale en regionale kranten, omroepen en andere media evenals de gemeente. Alle activiteiten worden geplaatst op www.uitagendakrimpen.nl en gemeld via communicatie@krimpenaandenijsel.nl ter publicatie op het digibord. Daarnaast wordt over alle activiteiten gecommuniceerd via de eigen website en sociale media zoals Facebook en Instagram; dit gebeurt meerdere keren per week.

7. Activiteiten in het museum

Exposities:

In 2022 waren er drie tentoonstelling te zien bij het Streekmuseum Krimpenerwaard: ambacht is kracht, Istori-Istori Maluku en 'Herken je mij nog'. In de subsidieovereenkomst voor 2022, welke werd opgesteld in het voorjaar van 2021, werd gesproken over de volgende onderwerpen: speelgoed

in samenwerking met de Stichting Archeologie Krimpenerwaard en de Fotogroep Krimpen, een tentoonstelling over de Molukse gemeenschap en een tentoonstelling aansluitend bij het thema van de maand van de geschiedenis, 'Wat een ramp!'.

De tentoonstelling over de Molukse gemeenschap stond in eerste instantie gepland voor 2021, maar werd toen verplaatst als gevolg van corona. De tentoonstelling over speelgoed heeft geen doorgang gevonden omdat er te weinig animo voor was vanuit de samenwerkingspartners, van wie het Streekmuseum Krimpenerwaard afhankelijk was voor materiaal. Uit die overweging is besloten die tentoonstelling buiten beschouwing te laten totdat er voldoende animo is. In de subsidieovereenkomst werd ook gesproken over een vierde tentoonstelling zonder vastgestelde invulling. Daar is echter van afgezien omdat bleek dat de tentoonstelling over de Molukse gemeenschap een dusdanig groot en langdurig project werd dat daar in de jaarplanning geen tijd voor was.

In 2022 werd ook begonnen met de voorbereidingen voor een tentoonstelling in het kader van de dijkversterking: 'Crimpenre Waard; in de greep van het water' die begin 2023 werd geopend.

De volgende drie exposities waren te zien in 2022:

Ambacht = Kracht

Deze tentoonstelling werd georganiseerd in samenwerking met Atelier de Zwaan (Capelle aan den IJssel en Gouda) en was te bezoeken van 28 september 2021 tot en met 12 maart 2022. De tentoonstelling werd georganiseerd in het kader van de Maand van de Geschiedenis, met het thema 'aan het werk' en kreeg een vermelding in het officiële Maand van de Geschiedenis magazine.

"Ambachten worden al eeuwenlang beoefend en spelen dan ook een grote rol in de vaste collectie van het Streekmuseum. Vroeger waren ambachten beroepen en werden producten zoals kaas en touw door mensenhanden gemaakt. Echter oefenen mensen nu nog steeds ambachten uit, ook al is de reden hiervoor anders. Het uitvoeren van een ambacht draait om creatief bezig zijn, ontspanning en zelfs het ontwikkelen van een eigen identiteit."

Atelier de Zwaan biedt dagbesteding aan mensen met een zorgindicatie. Ambachten krijgen hier een nieuwe functie en mensen die (tijdelijk) niet kunnen werken maken met de hand prachtige moderne objecten. Het resultaat van het kunstzinnig en ambachtelijk bezigzijn van de kunstenaars van Atelier De Zwaan staat centraal in de nieuwe tentoonstelling. Denk aan keramiek, handgeweven tassen of lampen van gerecycled papier."

Istori-istori Maluku Krimpen aan den IJssel

De tentoonstelling Istori-istori Maluku Krimpen aan den IJssel was te zien van 1 april 2022 t/m 24 september 2022. Deze tentoonstelling was onderdeel van een groter project en leidde tot het winnen van de vakjuryprijs van de Erfgoedparel 2022, georganiseerd door de Provincie Zuid-Holland en het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

“De expositie is een ode aan de geschiedenis, kunst en cultuur van de lokale Molukse gemeenschap. Het ontstaan van de Molukse wijk in de jaren 60, maar ook de muziek en de rituele kleding van nu staan centraal.

Onvertelde verhalen

De inmiddels afgestudeerde Rianne Tomasouw liep in 2020 voor haar masteropleiding stage bij het Streekmuseum Krimpenerwaard. Ze onderzocht de verschillende manieren waarop de Molukse geschiedenis in Nederland wordt verteld en interviewde daarvoor Molukse Krimpenaren. Hieruit bleek dat er nog ontzettend veel verhalen te vertellen zijn over de Molukse cultuur en symboliek, die tijdens de landelijke aandacht voor ‘70 jaar Molukkers in Nederland’ bijna niet aan bod kwamen. Daar lag de nadruk voornamelijk op de reis naar Nederland, de woonoorden, en de treinkaping. Maar de Molukse gemeenschap is zo veel meer dan dat!

Een bijzondere samenwerking

Zo ontstond het idee om een tentoonstelling te creëren waarin juist deze cultuur en symboliek centraal staan, om een nieuw perspectief te bieden op de geschiedenis van Molukkers in Krimpen a/d IJssel. Hiervoor is een samenwerking tot stand gekomen met groep vrijwilligers met een Molukse achtergrond en met Stichting Tjari Dana Krimpen aan den IJssel. Door deze verbinding zijn er bijzondere verhalen toegevoegd aan de collectie van het Streekmuseum Krimpenerwaard. Zo werden er tijdens de voorbereidingen foto’s ontdekt van Molukkers aan het werk bij de scheepswerf van (toen nog) Van Der Giessen – De Noord. Hoewel het Streekmuseum al een grote collectie had van objecten omtrent de scheepswerf, was dit nieuwe informatie.

Istori-Istori Maluku Krimpen a/d IJssel is mede mogelijk gemaakt door het Innovatiefonds Cultuur van de Gemeente Krimpen aan den IJssel, de J.E. Jurriaanse Stichting en de Van Cappellen Stichting.”

Herken je me nog?

Deze tentoonstelling werd georganiseerd in samenwerking met twee hedendaagse kunstenaars Paul Wieggers en Edith Janzen en was te bezoeken van 6 oktober 2022 tot en met 14 januari 2023. De tentoonstelling werd georganiseerd in het kader van de Maand van de Geschiedenis, met het thema 'Wat een ramp!'

"Het Nederlandse landschap is erg veranderd in de afgelopen 100 jaar en verandert nog continu. Niet alleen de natuur, maar ook kenmerkende oude gebouwen hebben plaats gemaakt voor industrie en woningbouw. Is het landschap van toen nog te herkennen, vandaag de dag?"

Het dorpsgezicht bewaard in de collectie van het Streekmuseum Krimpenerwaard

In de 20e eeuw werd het landschap van Krimpen aan den IJssel en omstreken vastgelegd door verschillende

kunstenaars, zoals Gerrit van Bruggen, Andreas Schotel en vele anderen.

Zij beperkten zich niet alleen tot polders en boerderijen, maar brachten ook de industrie, dijken en dorpsgezichten in beeld. Veel van deze taferelen zijn inmiddels verdwenen, mede door de sterke groei van de regio en de industrie na de Tweede Wereldoorlog.

Binnen de collectie van het Streekmuseum Krimpenerwaard zijn er toch een aantal bewaard gebleven in de vorm van schilderijen, die nog blijf geven van het landschap van vroeger.

Hoop voor het 'oud-Hollandse' landschap

Ondanks dat er veel uit het 'oud-Hollandse' landschap is verdwenen, laten hedendaagse kunstenaars zoals Paul Wieggers en Edith Janzen zien dat er nog hoop is.

Met zijn realistische en romantische schilderijen toont Wieggers dat de magie van de landschappen van vroeger nog steeds in Nederland te vinden is.

Janzen toont met haar beeldhouwwerken de weerbaarheid, maar ook de fragiliteit van Nederlandse weidevogels. Ze zijn er nog, maar hebben het steeds moeilijker door alle veranderingen in het landschap."

Rondleidingen:

In 2022 begon het aantal groepsrondleidingen weer te stijgen, nadat het lange tijd zeer beperkt mogelijk is geweest om deze aan te bieden vanwege corona. Zo werden er in 2022 28 reguliere groepsrondleidingen gegeven. Nog eens 4 rondleidingen vonden plaats in combinatie met het gebruik van een ruimte. Er vond één rondleiding plaats voor nieuwkomers, inwoners die net hun participatietraject hadden afgerond. Daarnaast vonden er 22 rondleidingen voor schoolklassen plaats als onderdeel van de educatieve programma's. Twee klassenrondleidingen moesten helaas worden afgezegd vanwege de lockdown aan het begin van het jaar.

Twee soorten rondleidingen worden niet of nauwelijks meer gegeven; de kinderrondleiding en zintuigenrondleiding. In de praktijk worden kinderrondleidingen niet meer apart geteld omdat er geen separaat programma voor is; rondleiders passen hun taalgebruik en onderwerpen simpelweg

aan de leeftijd en interesses van de bezoekers, zoals ze dat altijd doen. De zintuigenrondleiding is komen te vervallen vanwege het vertrek van de vrijwilliger die dat organiseerde.

Het beoogde aantal van minimaal 100 groepsrondleidingen per jaar is hiermee niet gehaald. Het daadwerkelijk aantal was 60. Dit is deels te verklaren door corona, waardoor groepsbezoek op landelijk niveau nog geruime tijd werd ontmoedigd. Anderzijds zijn de groepsrondleidingen altijd op aanvraag en zijn er kosten aan verbonden zoals entree, waardoor het moeilijk is om het aantal actief te vergroten. Het is echter positief dat het aantal groepsrondleidingen weer op hetzelfde niveau is als in 2019. Het aantal rondleidingen voor schoolklassen ligt hier nog iets onder, een verklaring hiervoor kan zijn dat scholen het museum nog niet helemaal hebben teruggevonden sinds corona.

Activiteiten en Evenementen:

Het jaar 2022 begon met een korte lockdown, waardoor nog niet duidelijk was in hoeverre er weer evenementen konden worden georganiseerd in 2022. De eerste activiteit, de donateursborrel, moest dan ook verplaatst worden.

Te beginnen in februari vonden er verspreid over 2022 in totaal 7 natuurworkshops plaats in samenwerking met Synerkri; een nieuw aanbod. Deze natuurworkshops maken gebruik van materialen uit de tuin van het Streekmuseum Krimpenerwaard en verbinden dit met het erfgoed en de geschiedenis van het museum. Ook werd er in de schoolvakanties volop geknutseld, met knutselworkshops verzorgd door onze eigen vrijwilligers.

Als onderdeel van het grootschalige project Istori-istori Maluku werden er ook lezingen georganiseerd. In totaal vonden er dit jaar 4 Molukse lezingen plaats en 3 activiteitendagen, genaamd 'Molukse Festivals'. Al deze nieuwe activiteiten werden georganiseerd samen met Stichting Tjari Dana Krimpen aan den IJssel. Een van de doelen van dit project was het bereiken van nieuwe doelgroepen; veel mensen uit de Molukse gemeenschap in Krimpen hadden nog nooit het museum bezocht. Met dit project is een nieuwe doelgroep bereikt, waaronder ook jongeren die de festivals en lezingen kwamen bezoeken.

Op 28 april werd er een herdenkingsconcert georganiseerd in het kader van de herdenking van de Tweede Wereldoorlog. Dit concert kwam voort uit een speciale projectgroep en werd op meerdere plekken in de Krimpenerwaard georganiseerd.

Zoals ieder jaar werden er ook enkele concerten georganiseerd in samenwerking met Stichting Huismuziek, waaronder De Grote Dag van de Kleine Ensembles en de Kerst Sing-In.

De Oogst- en Streekmarkt van Proef de Krimpenerwaard vond voor de tweede keer plaats op het terrein van het Streekmuseum, ditmaal rond Pinksteren. Deze markt was gratis te bezoeken, met het doel om meer jongeren in contact te brengen met het museum. De markt werd bezocht door een breed publiek.

Een recente traditie is ook de samenwerking met de Muziekschool voor het Kindermuziekfestival, een jaarlijks evenement dat doorgaans plaatsvindt begin juli. De samenwerking is in 2022 goed bevallen en de intentie is dit voort te zetten in 2023. Deze activiteit is gericht op kinderen en jongeren die muziek maken.

De zomervakantie was traditiegetrouw gevuld met activiteiten. De eigen vrijwilligers van het Streekmuseum ontfermden zich voor het eerst sinds corona weer over de poppenkastvoorstelling. In augustus vonden wederom de succesvolle Zomerwoensdagen plaats, een krachtige samenwerking

tussen Synerkri, de Muziekschool, en de Bibliotheek aan den IJssel die inmiddels een jaarlijks begrip is geworden in Krimpen aan den IJssel.

Na de zomer werden er iets minder activiteiten georganiseerd omdat de aandacht gericht moest worden op de verhuizing van het depot (zie hoofdstuk 11; Huisvesting en afspraken).

Een belangrijk jaarlijks evenement is de Open Monumentendag, die het Streekmuseum Krimpenerwaard coördineert wat betreft de monumenten in de gemeente Krimpen aan den IJssel. Hiervoor wordt samengewerkt met de historische verenigingen, gemeente Krimpenerwaard en monumenteneigenaren. Tijdens deze dag vond ook weer de brocante markt plaats, die door corona een aantal jaar geen doorgang kon vinden. De Open Monumentendag is breed bezocht en werd zoals voorgaande jaren gecombineerd met de Opening Cultureel Seizoen, die Synerkri coördineert. De afstemming gebeurt in goede samenwerking.

Vanaf september is weer gestart met het maandelijkse Café van Toen en Nu, een succesvol initiatief gericht op eenzame ouderen. Het evenement wordt georganiseerd samen met KrimpenWijzer, ContourDeTwern en de Bibliotheek aan den IJssel. In de maanden september, oktober, november en december werd deze activiteit weer zoals vanouds gehouden op de laatste donderdag van de maand; er was veel belangstelling.

In het kader van de Kinderboekenweek werden er in samenwerking met Synerkri activiteiten georganiseerd voor scholen met het thema 'Gi-Ga Groen', met een speciaal programma dat zich afspeelde rond de nieuwe hut van wilgentenen op het terrein.

Naarmate het einde van het jaar naderde werd het weer rustiger met activiteiten; dit komt jaarlijks voor omdat blijkt dat mensen dan druk bezig zijn met de feestdagen. Desondanks zijn er ook in november en december – naast doorlopende activiteiten zoals de natuurworkshops en Molukse lezingen – nog meerdere activiteiten georganiseerd zoals een verhalenavond van het Zingende Paard en een Sinterklaasviering.

Arrangementen:

In 2022 werden er in het Streekmuseum Krimpenerwaard 6 arrangementen verzorgd. Deze feestelijke gebeurtenissen werden altijd gecombineerd met een bezoek aan het museum, in de meeste gevallen ook met een groepsrondleiding.

Het Streekmuseum Krimpenerwaard kent een aantal vaste gebruikers van haar Tuinzaal. Deze gebruikers gebruiken de ruimte voor lezingen, bijeenkomsten, vergaderingen, workshops, et cetera. De vaste gebruikers zijn: de Fotogroep Krimpen, de Historische Kring Krimpen, Bee's Quiltgroep, Stichting Cultuur Historisch Overleg Krimpenerwaard, Huismuziek Krimpen en de Stichting Dagbesteding Krimpenerwaard. Daarnaast maken de Gemeente Krimpen aan den IJssel, de Bibliotheek aan den IJssel, het Erfgoedhuis Zuid-Holland en het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard regelmatig gebruik van de verschillende ruimtes in het museum. Sommige gebruikers komen meerdere keren per maand, anderen maakten op afspraak incidenteel gebruik van de ruimte. In 2022 heeft dit 68 keer plaatsgevonden.

8. Educatie

Het Streekmuseum Krimpenerwaard heeft een educatief programma voor verschillende leeftijden, van de kleuterklas tot de eerste klassen van het voortgezet onderwijs. In 2022 waren er 22 schoolklassen die een educatieve les in het museum of op de schoollocatie hebben gevolgd. Voor de educatieve programma's wordt er nauw samengewerkt met Synerkri.

Het Streekmuseum Krimpenerwaard bood in 2022 acht educatieve programma's aan voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Een negende aanbod met betrekking tot de Molukse gemeenschap werd in 2022 ontwikkeld en wordt vanaf 2023 aangeboden. Het aanbod van het museum is opgenomen in Cultuureducatie Krimpenerwaard en in het scholenaanbod van Synerkri. Naast de educatieve programma's heeft het museum ook informatiepakketten ontwikkeld voor spreekbeurten en werkstukken. Deze zijn via de website te downloaden en ter aanvulling stelt het museum ook collectiestukken beschikbaar die tijdens een spreekbeurt of presentatie op school getoond kunnen worden.

In 2022 bestond het educatieve aanbod van het museum uit de volgende programma's:

Het leven van vroeger

Kriebelkousen, klompen en geen tv. Hoe vermaakten ze zich vroeger? Wat gebeurde er als je kattenkwaad uithaalde? Dronken de kinderen cola of bier? Deze en nog vele andere vragen komen aan bod. De leerlingen bekijken niet alleen de voorwerpen maar mogen ze ook gebruiken, zoals onze zeepkloppers en koffiemolens. En natuurlijk mogen ze plaatsnemen in het klaslokaal van 100 jaar geleden!

Fien vindt een schat

Fien verzamelt echt van alles: schelpen, voetbalplaatjes, stickers, je kunt het zo gek niet bedenken. Op een middag speelt ze achter in de tuin bij oma en roept ineens: "Ohh kom eens kijken wat ik heb gevonden! Oma kijkt: een echte oude munt. Die hoort in het museum!" zegt Fien.

Spelenderwijs leren de kinderen wat een museum is. Wat bewaren we in een museum en wat niet? Hoort de oude munt van Fien in het museum? Nadat de leerlingen van alles over het museum weten, gaan ze zelf een tentoonstelling maken!

Bij Opa en Oma thuis

Suus heeft twee opa's en oma's waar ze veel van leert en plezier mee maakt. Waar speelde opa Snor vroeger mee? En waar sliep de oma van Suus? Spelenderwijs gaan we met de kinderen terug in de tijd van opa en oma.

De winkels van vroeger

De winkels in Krimpen zagen er vroeger heel anders uit. Er was een kruidenier, een snoepwinkeltje, een bakker, een melkboer en er was zelfs een winkel voor heet water voor de was.

Ontdek in deze les hoe de winkels er vroeger uitzagen en wat ze verkochten. Wist je dat er vroeger ook boodschappen thuisbezorgd werden? En hoe ging dat dan?

Kinderen moeten werken

Bedenk eens hoe het zou zijn als je niet naar school ging maar de hele dag moest werken op het land of meehelpen met het huishouden. Door de industrialisatie gingen de kinderen ook werken in fabrieken waar ze zwaar werk moesten doen en lange dagen maakten.

Tijdens een interactieve rondleiding ondervinden de leerlingen hoe zwaar het werk was en achterhalen ze in wat voor fabrieken de kinderen in de Krimpenerwaard werkten. Wat waren de gevolgen van het zware en soms gevaarlijke werk? Hoe kwam er eigenlijk een einde aan de kinderarbeid?

Oorlog en Vrede

In deze museumles worden de verschillende facetten van de oorlog verteld aan de hand van herinneringen van de inwoners uit de Krimpenerwaard en Rotterdam. Zij vertellen over het bombardement, het verzet, de NSB, de Nederlandse soldaten, de joden en de bevrijding.

Na een gezamenlijke inleiding gaan de leerlingen zelf aan de slag met een van de onderwerpen. Ze krijgen een code waarmee zij hun koffer met informatie kunnen vinden. Vanuit een personage wordt het onderwerp behandeld. Zo hoorde George den Boon bij de eerste 18 verzetsstrijders die zijn gefusilleerd aan het begin van de oorlog en heeft Hans Boere tijdens de bevrijding op een Jeep geholpen met het uitdelen van kaki's aan de inwoners van Rotterdam.

In de koffer zijn naast de geluids-/videofragmenten ook documenten, objecten en foto's te vinden die de leerlingen kunnen gebruiken bij het maken van hun opdrachten en presentatie. Het is namelijk de bedoeling dat ze als afsluiting elkaar vertellen, aan de hand van de foto's en een uitgekozen object, wat ze hebben geleerd.

Het museum in de klas op school

Medewerkers van het Streekmuseum komen op school een museumles geven. Aan de hand van voorwerpen uit de museumkist gaan ze samen met de leerlingen op zoek naar het dagelijks leven rond 1900.

Onderwerpen als wassen, eten, spelen en werken in de Krimpenerwaard komen hierbij aan de orde. Ook zijn er voorwerpen uit het oude schooltje. De leerlingen mogen zelf op een leitje of met een kroontjespen en inkt schrijven.

Museumlessen achter de schermen

In 'Achter de schermen' ontdekken leerlingen wat voor beroepen er in een museum voorkomen. Wie zorgt er bijvoorbeeld voor dat de objecten goed bewaard blijven en wat voor materialen heeft hij/zij daarbij nodig?

De leerlingen krijgen een rondleiding door het museum waarbij ingegaan wordt op de verschillende taken, zoals tentoonstellen,

rondleiden en beveiliging. Hierna gaan ze in groepjes aan de slag met het inrichten van een vitrine. De groepjes kunnen kiezen uit de thema's: mode, onderwijs, huishouden en sport & spel. Ook brengen de leerlingen een bezoek aan het depot, waar ze zelf een object mogen conserveren.

9. Collectie

In 2021 is het Collectieplan 2021-2025 gepubliceerd, dat nauw samenhangt met het Meerjarenbeleidsplan 2021-2025. Het volledige collectieplan is openbaar gemaakt op de website van het Streekmuseum. Deze plannen duiden de insteek en doelen voor de periode van 2021-2025; de plannen voor de periode 2026 – 2030 zullen vanaf eind 2024 worden opgesteld.

Het collectiebeleid voor de periode 2021-2025 omvat een aantal speerpunten:

- Afronding van het digitaliseren van de collectie;
- Een geactualiseerd en duidelijk verzamelbeleid;
- Het verhogen van de kwaliteit van de collectie middels afstoting;
- Versterken van de vrijwilligersgroep voor collectie- en expositiewerkzaamheden

De collectie van het Streekmuseum Krimpenerwaard telt momenteel nog ca. 27.000 objecten, maar het museum streeft naar een kwaliteitsslag door middel van gerichte afstoting. Hierbij volgt het museum de regelgeving van de LAMO (Leidraad Afstoting Museale Objecten). Op basis van het nieuwe verzamelbeleid is al begonnen met het stapsgewijs ontzamen binnen de deelcollectie boeken; bijvoorbeeld dubbele boeken, of boeken die geen relatie hebben tot de streek Krimpenerwaard. In 2022 hebben voormalige collectieonderdelen een nieuw thuis gevonden bij onder andere het Streekarchief Midden-Holland en het Stadsarchief Rotterdam.

Met de depotverhuizing in 2022 (zie hoofdstuk 11; Huisvesting en afspraken) kwam de noodzaak voor een grootschalig afstotingsproject. In de huidige personeelsformatie was dit niet mogelijk en door middel van het project komt er tijdelijke ondersteuning hierin. Voor dit project is eind 2022 het projectplan opgesteld en begonnen met fondsenwerving.

10. Samenwerkingsverbanden

Het Streekmuseum Krimpenerwaard heeft meerdere samenwerkingsverbanden met vaste partners. Een aantal vaste partners zijn: de Historische Kring Krimpen, de Gemeente Krimpen aan den IJssel, de Gemeente Krimpenerwaard, het Nederlands Zilvermuseum in Schoonhoven, de Bibliotheek aan den IJssel, de Bibliotheek Krimpenerwaard, Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland, Synerkri, de Muziekschool Krimpen aan den IJssel, het Streekarchief Midden-Holland, de Stichting Dagbesteding Krimpenerwaard, KrimpenWijzer, ContourDeTwern, Vluchtelingenwerk, Stichting Tjari Dana Krimpen aan den IJssel en diverse partners in het kader van de Open Monumentendag.

Het aanbod van activiteiten in samenwerking met maatschappelijke instellingen is uitgebreid ten opzichte van 2020 en 2021. In 2022 verviel een groot deel van de coronamaatregelen en konden een aantal activiteiten, die vanwege corona moesten stoppen, weer doorgang vinden. Het doel van minimaal 3 gezamenlijk projecten in 2022 is dan ook ruimschoots gehaald.

Het succesvolle Café van Toen en Nu werd in het najaar van 2022 weer opgestart, toen het veilig bleek te zijn om weer bijeenkomsten te organiseren voor deze kwetsbare ouderen. Het project 'Goud voor Oud' heeft sinds corona geen doorgang meer gevonden en is komen te vervallen omdat er te weinig vrijwilligers over zijn die met het programma naar een verzorgingshuis willen gaan of die fysiek in staat zijn het benodigde materiaal mee te nemen.

De ontvangst van statushouders in verband met het participatietraject vond één keer plaats, net als twee rondleidingen voor Oekraïense vluchtelingen. Het Cultuurcafé, met Synerkri, de Bibliotheek aan den IJssel, de Muziekschool en het Streekmuseum vond viermaal plaats. Voor kinderen en jonge jongeren organiseert het Streekmuseum Krimpenerwaard sinds 2022 ook Natuurworkshops die de tuin van het Streekmuseum betrekken bij de geschiedenis. Dit wordt samen met Synerkri georganiseerd. De succesvolle Molukse Festivals werden georganiseerd in samenwerking met Stichting Tjari Dana Krimpen aan den IJssel. Omdat daar toen extra financiering voor is aangevraagd vanuit projectsubsidie, is het onzeker of de Molukse Festivals in 2023 herhaald kunnen worden. De intentie van het Streekmuseum Krimpenerwaard blijft om dit aanbod uit te breiden. Dat is echter afhankelijk van beschikbare financiële middelen en de werkdruk van het personeel.

11. Huisvesting en afspraken

Het jaar 2022 stond voor een groot deel in het teken van het depot, dat in de tweede helft van het jaar werd verhuisd. Dankzij steun van de gemeente Krimpen aan den IJssel kon een tijdelijke oplossing worden gevonden tot medio 2025. Hierover zijn afspraken gemaakt die zijn vastgelegd in de subsidieovereenkomst van 2023. Er is een project opgezet in dit kader.

Daarnaast zijn er naar aanleiding van afspraken met de gemeente de volgende acties genomen Ten eerste is het bedrag dat op de begroting staat ter vervanging van de inventaris verhoogd. Ten tweede is de status van de bestemmingsreserves besproken tijdens een overleg met de wethouder en beleidsmedewerker cultuur van de gemeente Krimpen aan den IJssel. Ook had de gemeente Krimpen aan den IJssel voor 2022 zorgen geuit over een uitbreiding van de personeelsformatie. In een overleg met de gemeente is besproken dat een deel van deze kosten te vinden is in voormalige andere kostenposten. Doordat de vorige directeur een ZZP overeenkomst had stonden de kosten daarvoor op een andere plek in de begroting. In 2022 is er nog wel een tijdelijke extra kracht in dienst voor 4 uur per week, maar die post komt te vervallen in 2023.

Over kwaliteitseisen voor het museum zijn ook een aantal afspraken gemaakt. Zo moest het museum de collectie optimaal onderhouden onder de huidige omstandigheden van het gebouw. Er wordt regelmatig gecontroleerd op insecten om te zorgen dat de collectie niet aangestat wordt. Het is echter bekend dat er vochtproblemen zijn in het museum, waardoor er wel eens schimmel is geweest. Dit is besproken met de gemeente en naar verwachting wordt er in 2023 actie op ondernomen door de gemeente Krimpen aan den IJssel, de eigenaar van het gebouw. Geheel volgens afspraak hadden alle georganiseerde tentoonstelling een ander thema. Dat de tentoonstellingen aansloten op de actualiteit en vraaggericht waren, bleek uit de enorme belangstelling voor de tentoonstelling Istori-istori Maluku Krimpen aan den IJssel, waarvoor het museum de prijs de Erfgoedparel won.

Met de gemeente Krimpen aan den IJssel is ook afgesproken dat de financiële draagkracht van personen geen barrière mag vormen om een bezoek te brengen aan het museum. Sinds een aantal jaar is daarom voor kinderen t/m 17 jaar de entree gratis. Ook zijn er bepaalde dagen per jaar, zoals tijdens de Oogst- en Streekmarkt en de Open Monumentendag, waarop een bezoek voor iedereen gratis is. Op deze manier is het voor iedereen mogelijk het museum te bezoeken, ongeacht financiële draagkracht.

In 2022 zijn er helaas geen huwelijksvoltrekkingen geweest. Het museum stond daar wel open voor, zoals de afspraak is, maar er waren geen aanvragen. Wel stelde het museum 6 keer de deuren open voor het maken van bruidsfoto's.

12. Samenvatting en toekomst

Een jaar van pieken en dalen – maar voornamelijk pieken –, zo kan het jaar 2022 worden omschreven. De winst van de Erfgoedparel 2022 was een enorme kroon op het werk en een waardevolle blijk van de professionaliseringsslag die het Streekmuseum Krimpenerwaard de afgelopen jaren heeft gemaakt. Voor het eerst sinds 2020 begon de programmering weer een beetje te lijken op de situatie zoals die voor corona was, hoewel op landelijk niveau de bezoekerscijfers van musea nog niet terug zijn op het peil van 2019. Het zoeken naar een nieuw tijdelijke depot en de verhuizing daarnaartoe bleek een enorm project, waardoor met name de directeur in het najaar heel weinig tijd had om nieuwe lezingen en activiteiten te programmeren. Hier bleek het bekende probleem van de zeer krappe formatie, waardoor er in het geval van acute projecten andere zaken moeten wegvallen. Vanwege de kleine formatie en het bewaken van de werkdruk kon dit ook niet bij andere personeelsleden neergelegd worden. Desondanks is het Streekmuseum Krimpenerwaard erg tevreden over hoe het zich heeft herpakt in dit eerste 'post-corona' jaar. Met aansprekende en vraag gestuurde projecten, tentoonstellingen en activiteiten. De stijgende lijn is te zien en mensen uit de hele regio weten het museum steeds vaker te vinden. Ten opzichte van voorgaande jaren zijn er ook weer nieuwe samenwerkingen bijgekomen. Al met al is de missie van het Streekmuseum Krimpenerwaard, als een toegankelijke ontmoetingsplaats waar cultureel erfgoed centraal staat, in 2022 weer duidelijker zichtbaar geworden.